

4. Zakres opracowania:

Opracowanie projektu budowlanego remontu muru/ogrodzenia kamiennego [część północno-wschodnia oraz południowo-zachodnia, odcinek 300 m.] wraz z bramą cmentarza komunalnego w Myśliborzu przy ul. Celnej tj. czterech odcinków:

- 4.1. brama główna wraz z przylegającymi do niej murami z cegły ceramicznej [pomiędzy punktami „1” i „2”].
 - 4.2. mur ogrodzenia od strony południowo – wschodniej, od punktu „2” do punktu „6”.
 - 4.2. mur ogrodzenia od strony południowo – wschodniej, od punktu „6” do punktu „16”.
 - 4.3. mur ogrodzenia od strony północno – wschodniej, od punktu „16” do punktu „31”.
- znajdujących się na działce nr 300 z obrębu 1-Myślibórz.

Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków Województwa Zachodniopomorskiego pod numerem 11041, decyzją z 12.11.1991 r. [sygn. PSOZ-I-5340/54/91].

Zakres prac remontowych:

- konserwacja skrzydeł metalowej, ażurowej bramy głównej,
- oczyszczenie lica murów z cegły ceramicznej [obejmujących bramę główną] oraz oczyszczenie lica ceglano na koronie i nakryciu murów z kamienia,
- rozbiórka betonowego nakrycia wraz koroną z cegły ceramicznej na murze z cegły ceramicznej i z kamienia [na murze po wschodniej stronie bramy oraz na odcinku od nr „2” do nr „6”],
- rozbiórka rozwarstwionej korony i nakrycia z cegły ceramicznej muru z kamienia [na odcinku od nr „6” do nr „16”],
- ponowne wymurowanie z cegły ceramicznej korony i nakrycia muru na murze po wschodniej stronie bramy oraz na odcinku od nr „2” do nr „16”,
- naprawa i zabezpieczenie powierzchni betonowego nakrycia muru z kamienia od strony północno – wschodniej tj. na odcinku od nr „16” do nr „31”,
- przemurowanie lica z kamienia w miejscach jego „wybrzuszenia”,
- usunięcie istniejącej zaprawy [zaprawy cementowej] ze spoin murów z cegły ceramicznej i z kamienia oraz wykonanie ponownego spoinowania.

5. Lokalizacja obiektu.

Objęte opracowaniem odcinki murów\ogrodzenia kamiennych wraz z bramą stanowią ogrodzenie cmentarza zlokalizowanego na dz. nr 300 z obrębu 1-Myślibórz. przy ul. Celnej w Myśliborzu

Remont muru/ogrodzenia cmentarza nie zmienia sposobu zagospodarowania przylegających do niego terenów.

6. Historia obiektu

Obecny cmentarz komunalny, położony jest poza obrębem murów obronnych Starego Miasta, po jego północnej stronie, pomiędzy ulicami Daszyńskiego i Celną, na równinnym terenie z lekkim spadkiem od linii środkowej. Założony został pod koniec XVIII wieku jako cmentarz ewangelicki. W okresie średniowiecza od XIII do XVI wieku pochówki katolickie wówczas mieszkańców Myśliborza odbywały się na kilku mniejszych cmentarzach znajdujących się w obrębie Starego Miasta i poza nim: w sąsiedztwie kolegiaty, klasztoru dominikanów, kaplicy św. Ducha i Kaplicy św. Gertrudy. W XVIII wieku (wg. niemieckiego historyka Bratringa), cmentarz przy klasztorze dominikanów przeznaczono na pochówki luteranów, a dla ewangelików założono omawiany cmentarz za Bramą Nowogródzką. Początkowo zajmował on wschodnią część obecnego cmentarza (przy ul. Celnej) założonego na planie kwadratu. W 2 połowie XIX (zgodnie z planem miasta z 1891 roku) został powiększony prawie dwukrotnie w kierunku zachodnim oraz

rozbudowany po wschodniej stronie drogi prowadzącej do wsi Czółnów (obecnie jest to cmentarz wojсковy – wg. karty ewidencyjnej z 1990 roku, w zbiorach WUOZ w Szczecinie).

W 1876 roku teren najstarszego cmentarza ogrodzono z trzech stron kamiennym murem z bramą (od strony ul. Celnej) o słupkach zwieńczonych żelaznymi krzyżami z datami budowy ogrodzenia. Kamiennym murem ogrodzono również cmentarz po wschodniej stronie drogi do Czółnowa (widoczny na planie miasta z 1891 roku). Obszar cmentarza podzielono w tym czasie na kwatery przy pomocy dwóch alei o osiach podłużnych biegnących ze wschodu na zachód i jedną aleją przecinającą dwie poprzednie pod kątem prostym. Aleję od strony południowej obsadzono lipami. Na zachodnim krańcu alei, na początku XX wieku wybudowano kaplicę pogrzebową.

Po 1945 roku cmentarz przeznaczono na pochówki katolickich mieszkańców Myśliborza. Nagrobki sprzed 1945 roku usunięto, zachowano ogrodzenie i aleję lipową wraz z kaplicą pogrzebową. Zmieniono kompozycję pozostałej najstarszej części cmentarza dzieląc jego powierzchnię na trzynaście kwater wyznaczonych poprzez wprowadzenie trzech nowych alei o osiach podłużnych wschód – zachód i trzech alei poprzecznych o osiach północ-południe. W okresie powojennym (od 1945 do chwili obecnej) prowadzono bieżące remonty ogrodzenia, głównie zabezpieczenia korony murów.

7. Opis obiektu wraz z opisem stanu technicznego.

7.1. Brama główna wraz z murem ceglany po stronie południowej cmentarza.

Słupy bramy i mury do nich przylegające wniesiono z cegły ceramicznej na zaprawie wapiennej z pozostawieniem lica ceglanego. Na słupach zamocowana jest brama dwuskrzydłowa, metalowa, ażurowa.

Słupy zwieńczone są stożkiem uformowanym z cegły ceramicznej opierzoną blachą cynkową, z zamocowanym na nim krzyżem metalowym [odlew żeliwny], na którym widnieje data 1876 roku. Na murze z cegły ceramicznej po wschodniej stronie bramy [wtórne] nakrycie betonowe z dwustronnym spadkiem.

Stan techniczny:

Słupy bramy i przylegające do nich mury z cegły ceramicznej statycznie stabilne.

Zaprawa w spoinach z licznymi ubytkami, zwietrzała, osypująca się. W licu słupów i murów liczne ubytki cegieł oraz wtórne plomby z zaprawy cementowej.

Żeliwne krzyże wieńczące słupy bramy oraz metalowe, ażurowe skrzydła bramy kompletne bez ubytków jedynie nieznacznie skorodowane [jedynie w jednej rozecie umocowanej w pośrodku skrzydła bramy częściowy ubytek]

7.2. Mur ogrodzenia od strony południowo – wschodniej [odcinek od nr „2” do nr „16”].

Mur ogrodzenia wzniesiono na zaprawie wapiennej z polnych kamieni granitowych obrobionych tj. płaszczyzny licowe o fakturze „kamienia łupanego”. Na koronie muru ułożone są dwie warstwy cegieł, w płaszczyźnie licowej, złożone z „główek” na całej długości muru. Pierwsza warstwa złożona z „główek” leżących, druga ze stojących. Na odcinku od nr „2” do nr „6” na murze nakrycie betonowe [wtórne] natomiast dalej tj. od nr „6” do nr „16” zachowane jest oryginalne nakrycie o przekroju trójkątnym wymurowane z cegły ceramicznej ułożonej płasko z profilowanymi kształtki u podstawy trójkąta wieńczącego, po obu stronach muru.

Spoiny w licu ceglany w zwieńczeniu muru oraz w licu kamiennym wypełnione wtórnie zaprawą cementową.

Stan techniczny:

Mur na całej długości statycznie stabilny.

Miejskami w licu zewnętrznym i wewnętrznym muru kamiennego występują lokalne „wybrzuszenia”.

Mur korony muru i nakrycia z cegły ceramicznej, na całej długości, całkowicie rozwarstwiony ze znacznymi przesunięciami w płaszczyznach poziomych. Cegły w wielu miejscach znacznie

uszkodzone.. Liczne ubytki pojedynczych cegieł. Górnej płaszczyźnie nakrycia muru liczne szczeliny i ubytki zaprawy [wtórnej, cementowej] w spoinach co powoduje wnikanie wody opadowej do wnętrza muru.

Spoiny w licu muru wypełnione [wtórne] zaprawą cementową uniemożliwiającą odparowanie na zewnątrz wilgoci z wnętrza muru.

7.3. Mur ogrodzenia od strony północnej – wschodniej [odcinek od punktu „16” do punktu „31”].

Mur ogrodzenia wzniesiono na zaprawie wapiennej z polnych kamieni granitowych obrobionych tj. płaszczyzny licowe o fakturze „kamienia łupanego”. Na odcinkach pomiędzy punktami „16” i „17” oraz „23” i „24” wtórne wstawki muru z cegły ceramicznej.

Na koronie muru ułożone są dwie warstwy cegieł, w płaszczyźnie licowej, złożone z „główek” na całej długości muru. Pierwsza warstwa złożona z „główek” leżących, druga ze stojących.

Mur na całej długości nakryty jest nakryciem betonowym z obustronnym spadkiem, odcinkami dylatowanym.

Spoiny w płaszczyznach licowych wypełnione [wtórnie] zaprawą cementową.

Stan techniczny.

Mur na całej długości statycznie stabilny.

Miejscami w licu zewnętrznym i wewnętrznym muru kamiennego występują lokalne wybrzuszenia.

W koronie muru złożonej z dwóch warstw cegieł ceramicznych występują ubytki pojedynczych cegieł. Betonowe nakrycie miejscami uszkodzone.

Spoiny w licu muru wypełnione [wtórne] zaprawą cementową uniemożliwiającą odparowanie na zewnątrz wilgoci z wnętrza muru.

7.4. Fundamenty

Z kamienia polnego, nieobrobionego, na zaprawie wapiennej.

Stan techniczny: fundament stabilny, brak przesunięć pionowych.

8. Opis techniczny remontu.

Opis projektowanego zakresu prac remontowych :

8.1. Brama główna wraz z przylegającymi do niej murami z cegły ceramicznej [pomiędzy punktami „1” i „2”].

- 8.1.1. Metalowe skrzydła bramy po zdemontowaniu należy oczyścić z warstw farby poprzez „piaskowanie”. Uszkodzoną rozetę zamocowaną pośrodku skrzydła zdemontować, po zdjęciu formy z drugiej rozety nieuszkodzonej, wykonać nowy odlew żeliwny i zamocować w miejsce rozety uszkodzonej.

Skrzydła bramy zabezpieczyć farbą antykorozyjną a następnie pomalować dwukrotnie farbą olejną w kolorze ciemnego grafitu i ponownie zamontować.

Metalowe krzyże zamocowane na słupach bramy oczyścić mechanicznie szczotką drucianą następnie zabezpieczyć antykorozyjnie i pomalować identycznie jak skrzydła bramy.

- 8.1.2. Rozebrać betonowe nakrycie na murze z cegły ceramicznej [mur po stronie wschodniej bramy]. Zdemontować z głowicy słupów bramy opierzenie z blachy cynkowej jako nie nadające się do ponownego użycia]. Usunąć zaprawę [wtórne zaprawy cementowe] z spoin w licu murów i słupów bramy oraz w nakryciu [oryginalnym] z cegły ceramicznej [na murze po stronie zachodniej bramy].

- 8.1.3. Oczyścić z zabrudzeń lico ceglane murów i słupów. Ponownie umocować cegły obłuzowane oraz uzupełnić ubytki cegieł w licu murów i słupów, cegłą nową dobraną wymiarami, kolorem i fakturą do otoczenia.

Na murze po stronie wschodniej bramy wymurować nakrycie z kształtek ceramicznych nowych dobranych kształtem, kolorem i fakturą wg. istniejącego wzoru na murze po stronie zachodniej bramy [Rysunek nr A4] przy użyciu zaprawy mineralnej z trassem, mrozodpornej i hydrofobowej o wytrzymałości na ściskanie min. 5N również do spoinowania na górnej powierzchni nakrycia muru.

Górną powierzchnię na głowicach słupów pokryć blachą tytan-cynk.

Ponownie wykonać spoinownie całości powierzchni licowych murów i słupów zaprawą wapienno-trassową [specjalistyczna zaprawa w kolorze piaskowym tj. jasnego ugru].

8.2. Mur ogrodzenia od strony południowo – wschodniej, od punktu „2” do punktu „6”.

- 8.2.1. Rozebrać istniejące betonowe nakrycie, wraz z dwoma warstwami cegieł w koronie muru kamiennego z maksymalnym odzyskaniem cegły i po oczyszczeniu ponownie wbudować.
- 8.2.2. Usunąć istniejącą, wtórną zaprawę cementową ze spoin na całej powierzchni licowej muru kamiennego z oczyszczeniem przestrzeni pomiędzy kamieniami w warstwie licowej na głębokość do 15,0 cm. od lica.
- 8.2.3. Rozebrać warstwę licową w miejscach „wybrzuszenia” na głębokość ok. 30 cm. z ponumerowaniem poszczególnych kamieni i ponownie je wbudować w miejscach ich pierwotnego osadzenia z wyrównaniem płaszczyzny lica z użyciem mineralnej zaprawy z trassem.
- 8.2.4. Na koronie muru wymurować nakrycie z cegły ceramicznej i kształtek ceramicznych w formie historycznej wg. rysunku nr A7, przekrój E-E przy użyciu przy użyciu cegły i kształtek ceramicznych nowych, dobranych wymiarami, kształtem, kolorem do historycznych i mineralnej zaprawy z trassem, mrozodpornej i hydrofobowej o wytrzymałości min 5N.
- 8.2.5. W licu muru kamiennego przestrzenie pomiędzy kamieniami należy wypełnić kamieniami łupanymi do wymiarów dopasowanymi do wielkości tych przestrzeni i osadzić je na zaprawie wapienno trasowej zachowując równą powierzchnię lica muru. Należy uzyskać fakturę lica muru kamiennego tzw. bezspoinową.

8.3. Mur ogrodzenia od strony południowo – wschodniej, od punktu „6” do punktu „16”.

- 8.3.1. Rozebrać ostrożnie istniejące nakrycie muru z cegły i kształtek ceramicznych oraz dwie warstwy cegieł w koronie muru [całość silnie rozwarstwiona] na całej jego długości z odzyskaniem w stopniu maksymalnym oryginalnych cegieł i oryginalnych kształtek ceramicznych z przeznaczeniem do ponownego ich wbudowania po uprzednim oczyszczeniu.
- 8.3.2. Usunąć istniejącą, wtórną zaprawę cementową ze spoin na całej powierzchni licowej muru kamiennego z oczyszczeniem przestrzeni pomiędzy kamieniami w warstwie licowej na głębokość do 15,0 cm. od lica.
- 8.3.3. Rozebrać warstwę licową w miejscach „wybrzuszenia” na głębokość ok. 30 cm. z ponumerowaniem poszczególnych kamieni i ponownie je wbudować w miejscach ich pierwotnego osadzenia z wyrównaniem płaszczyzny lica z użyciem mineralnej zaprawy z trassem.
- 8.3.4. Na koronie muru kamiennego ułożyć dwie warstwy cegieł w układzie historycznym i wykonać nakrycie z cegły ceramicznej i kształtek ceramicznych w formie historycznej wg. rysunku nr A7, przekrój E-E przy użyciu przy użyciu cegieł i kształtek ceramicznych z odzysku [oryginalne] a brakujące ilości uzupełnić nowymi, dobranymi wymiarami, kształtem, kolorem do historycznych z życiem do murowania mineralnej zaprawy z trassem, mrozodpornej i hydrofobowej o wytrzymałości min 5N.
- 8.3.5. W licu muru kamiennego przestrzenie pomiędzy kamieniami należy wypełnić kamieniami łupanymi do wymiarów dopasowanymi do wielkości tych przestrzeni i osadzić je na zaprawie wapienno trasowej zachowując równą powierzchnię lica muru. Należy uzyskać fakturę lica muru kamiennego tzw. bezspoinową.

8.4. Mur ogrodzenia od strony północno – wschodniej, od punktu „16” do punktu „31”.

8. Zapotrzebowanie na wodę, odprowadzanie ścieków oraz wód opadowych.

- zapotrzebowanie na wodę: nie dotyczy,
- odprowadzanie ścieków: nie dotyczy,
- odprowadzenie wód opadowych: zachowuje się system istniejący tj. poprzez rury ceramiczne, osadzone w murze zwieńczenia baszty, jako przepusty pełniące funkcje „rzygaczy” odprowadzających wodę opadową z obejścia wokół stożka wieńczącego, na przyległy teren,
- usuwanie odpadów: nie dotyczy.

9. Instalacja elektryczna - nie dotyczy.

Obiekt nie jest wyposażony w instalację elektryczną i nie projektuje się zmian w tym zakresie.

10. Emisja hałasu i wibracji, promieniowania i zakłóceń pola magnetycznego – - nie dotyczy.

W trakcie remontu obiektu nie będą używane urządzenia, których praca spowoduje przekroczenie dopuszczalnego natężenia hałasu określonego przepisami prawa i wywoła szkodliwe promieniowanie i zakłócenia pola magnetycznego.

11. Wpływ na środowisko - nie dotyczy.

Remont obiektu nie ma wpływu negatywnego na przylegający teren ani na otaczającą zielen.

12. Charakterystyka energetyczna budynku.

Cmentarz przy ul. Celnej wraz murem/ogrodzeniem wpisany jest do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego. Zgodnie ze zmianą do ustawy - Prawo budowlane z dnia 19 września 2007 r. art. 5, ust. 3 budynek podlegający ochronie na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nie podlega obowiązkowi sporządzania charakterystyki energetycznej.

13. Obszar Oddziaływania.

Oddziaływanie na obszary [tereny] przylegające do muru/ogrodzenia cmentarza przy ul. Celnej w Myśliborzu wystąpi jedynie w czasie prowadzenia przedmiotowego remontu poprzez konieczność zajęcia:

- pasa drogowego na całej na całej szerokości chodnika wzdłuż muru cmentarza [droga wojewódzka],
- pasa szerokości 2,00 m przylegającego do muru na całej jego długości na drodze gruntowej na terenie Pracowniczych Ogrodów Działkowych im. 1 Maja w Myśliborzu.

Wykonawca remontu zobowiązany będzie do uzyskania zgody na zajęcie ww. pasów.

Ponadto przy remoncie murów od strony wewnętrznej cmentarza Wykonawca remontu zobowiązany będzie do skutecznego zabezpieczenia przed uszkodzeniem i zabrudzeniem nagrobków znajdujących się w bezpośredniej bliskości remontowanego muru.

14. Uwagi końcowe.

1. W trakcie prowadzenia robót remontowych bezwzględnie należy przestrzegać obowiązujące zasady BHP.
2. Roboty należy wykonywać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych.
3. Do protokołu odbioru końcowego należy dołączyć atesty lub deklaracje zgodności dotyczące wszystkich użytych materiałów [potwierdzenie dopuszczenia materiałów do stosowania w budownictwie].

4. Wykonawca remontu winien być zobowiązany do sporządzenia dokumentacji powykonawczej z przeprowadzonego remontu.

mgr inż. arch. Alicja Tymczyszyn